HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Raasiku Vallavalitsus
Tallinna mnt 24
75201 Aruküla
Harjumaa

28.11.2025 nr 9.5-2.2/25-26/15/25

Aruküla Põhikooli haldusjärelevalve õiendi kinnitamine

Vabariigi Valitsuse seaduse § 75[1], põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 87 lõike 1 ning haridus- ja teadusministri 11.09.2025 käskkirja nr 215 „Volituste andmine riikliku ja haldusjärelevalve teostamiseks, tegevuslubade andmiseks ning huvihariduse õppekavade registreerimiseks Eesti hariduse infosüsteemis“ punkti 4 alusel.

1. Kinnitan Aruküla Põhikooli haldusjärelevalve õiendi (lisatud).

2. Kooli pidajal esitada õiendis tehtud ettekirjutuste täitmise kohta Haridus- ja Teadusministeeriumile kirjalik aruanne ettekirjutuste täitmist tõendavate dokumentidega viie tööpäeva jooksul peale ettekirjutuse tähtaega.

3. Haldusjärelevalve õiendis tehtud ettekirjutuste tähtajaks täitmata jätmisel võib Haridus- ja Teadusministeerium rakendada kooli pidajale sunniraha kuni 9600 eurot vastavalt asendustäitmise ja sunniraha seadusele.

4. Käesolevat korraldust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades kaebuse Tartu Halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Ruth Elias
nõunik

Lisad:
1. Õiend
2. Kooli õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsioon

Koopia: Aruküla Põhikool

Ruth Elias
735 0106
ruth.elias@hm.ee

Lisa 1
KINNITATUD
Haridus- ja Teadusministeeriumi
järelevalveosakonna nõuniku korraldusega
„Aruküla Põhikooli haldusjärelevalve õiendi kinnitamine“

ARUKÜLA PÕHIKOOLI HALDUSJÄRELEVALVE ÕIEND

SISSEJUHATUS

1. Aruküla Põhikool (edaspidi *kool*) on Raasiku Vallavalitsuse (edaspidi *pidaja*) hallatav õppeasutus aadressil Aruküla, Põllu 5, 75201 Harju maakond.

2. Kool on üldhariduskool, mis korraldab õpet I–III kooliastmes.

3. Järelevalvet teostasid Haridus- ja Teadusministeeriumi järelevalveosakonna nõuniku 03.10.2025 korralduse nr 9.5-2.2/25-26/15/1 „Haldusjärelevalve algatamine Aruküla Põhikoolis“ alusel kooli ja selle pidaja tegevuse õiguspärasuse üle Haridus- ja Teadusministeeriumi järelevalveosakonna nõunikud Berit Asuküla ja Ruth Elias ning õigusnõunik Margit Ahu.

4. Haldusjärelevalve algas 09.10.2025.

5. Järelevalve eesmärk oli hinnata, kas õppe- ja kasvatustegevuse korraldus õppeasutuses on kooskõlas õigusaktidega.

6. Järelevalves vesteldi kooli direktori, õppealajuhataja ning kooli pidaja, hoolekogu, õppenõukogu, lastevanemate ja õpilaste esindajatega. Tutvuti kooli dokumentide ja õppekeskkonnaga ning võrreldi kooli andmeid Eesti hariduse infosüsteemi (edaspidi *EHIS*) tehtud sissekannetega.

OLUKORRA KIRJELDUS

Järelevalves vaadeldi, kas kooli õppe- ja kasvatustegevuse korraldus on kooskõlas õigusaktidega.

1. Õppekava vastavus nõuetele

1.1. Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse[1] (edaspidi *PGS*) kohaselt koostab kool riiklike õppekavade alusel kooli õppekava, mis on õpingute alusdokument, milles on kirjeldatud õppe rõhuasetused ja tegevused õppekava täitmiseks ning milles tuuakse eelkõige välja kooli eripärast tulenevad valikud. Kooli õppekava kehtestab kooli direktor[2]. Kooli õppekava ja selle muudatused esitatakse enne kehtestamist arvamuse andmiseks kooli hoolekogule[3], õpilasesindusele ja õppenõukogule[4][5].

Kooli õppekava on kinnitatud direktori käskkirjaga[6], hiljem on õppekava kahel korral direktori käskkirjaga[7] muudetud.

[1] PGS, § 17 lg 1.
[2] PGS, § 71 lg 2 p 2.
[3] PGS, § 73 lg 1[1] p 3.
[4] Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“, § 2 p 1.
[5] PGS, § 17 lg 2.
[6] Direktori 30.09.2011 käskkiri nr 1-6/21.
[7] Direktori 18.01.2016 käskkiri nr 1-6/1 ja direktori 30.08.2024 käskkiri nr 1-6/4.

Direktor kinnitas vestlusel, et õppekava kehtib küll aastast 2011, kuid sellesse on nõutavad muudatused tehtud.

Kool avalikustab kooli õppekava, põhimääruse, arengukava, kodukorra ja õpilaskodu kodukorra oma veebilehel ja loob koolis võimalused nendega tutvumiseks paberil[8].

Kooli veebilehel on õppekava üldosa avalikustatud, kuid sellelt puudus viimase muudatuse kehtestamise kuupäev ja käskkirja number, mis lisati järelevalve ajal.
Juhtkonna sõnul on tegemist inimliku eksitusega ja lubati käskkirja number veebilehel olevale õppekava üldosale lisada. Järelevalve ajal lisati andmed õppekava kehtestamise kohta.

Õppekava muudatused on enne kehtestamist hoolekogus[9] arutlusel olnud, koosolekul keskenduti tasemerühmade moodustamisele ja järgmisel koosolekul toodi välja, et kool on esitanud hoolekogule dokumentide tööversiooni, mis sisaldas mitmeid ebatäpsusi. Hoolekogu tõdes, et uuendatud dokumendid peaks kehtima hakkama 2024/2025. õppeaastast, kuid ei ole esitatud lõppvariandis ja hoolekogu palus koolil avalikustada uuendatud õppekava ja hindamisjuhendi. Õppenõukogus arvamuse avaldamist kinnitavaid dokumente kool järelevalves ei esitanud.

Direktori sõnul õpilasesinduses ei ole õppekava ja selle muudatusi arutatud. Dokumente, mis tõendaks toimunud arutelusid, järelevalves ei esitatud.

Kooli õppekavas[10] on sätestatud, et vajadusel moodustatakse alates 2. klassist eesti keeles ja matemaatikas paralleelklasside lõikes temporühmad. Temporühmade moodustamisel võetakse aluseks õpilaste keskmine hinne vastavas õppeaines ning klassiõpetajate sisend õpitulemuste saavutamise osas[11].

Juhtkond ütles vestlusel, et temporühmade moodustamise võimalus on, kuid seni ei ole olnud vajadust I kooliastmes temporühmi moodustada.

Õppekavas[12] on sätestatud, et III kooliastmes alustavate klasside puhul toimub iga õppeaasta lõpus aastahinnete põhjal klasside ümberkomplekteerimine keskmise hinde alusel ja arvestades klassi täituvuse piirnormi.

Direktori sõnul tehakse seda keskmise hinde alusel, 8. ja 9. klassides on kolm paralleelklassi ja neist on moodustatud kolm õpirühma, neist esimese taseme õpirühm (ÕR1), kus on õpilasi alla kümne, on kõige väiksema õpilaste arvuga. Selles rühmas õpivad kõige madalamaks hinnatud õpitulemusega õpilased. ÕR3 on kõige kõrgemate keskmiste hinnetega õpilaste rühm, selles on kõige paremaks hinnatud õpitulemusega õppijad. Koolis rakendatakse sellist praktikat kolmas õppeaasta. Esimesel aastal olid õpirühmad moodustatud vaid 9. klassides.

Vanemad ja õpilased kinnitasid vestlustel, et õpirühmad moodustatakse 14 õppeaine keskmise hinde alusel.

1.2. Kooli õppekava[13] sätestab, et hariduslike erivajadustega (edaspidi *HEV*) õpilase õppe korraldamisel lähtutakse kaasava õppe põhimõtetest, mille kohaselt üldjuhul õpib HEV-õpilane

[8] PGS, § 69 lg 1.
[9] Hoolekogu 26.08.2024 koosoleku protokoll (numbrita), hoolekogu 04.06.2024 protokoll (numbrita).
[10] Kooli õppekava, p 9.1.2.
[11] Kooli õppekava, p 9.1.2.1.
[12] Kooli õppekava, p 11.1.1.
[13] Kooli õppekava, p 14.2.

tavaklassis. HEV-õpilaseks loetakse seaduse[14] järgi ainult tõhustatud või eritoe otsusega õpilasi.

Direktor ütles vestlusel, et koolis on kaasava hariduse põhimõtteid järgitud, ka õpirühmade moodustamine näitab seda, sest sama tasemega õpilased saavad koos õppida. Koolis on moodustatud neli väikeklassi, kus õpetatakse koolivälise nõustamismeeskonna (edaspidi *KVNM*) soovituse saanud õpilasi.

Ärakuulamisel selgitas kooli pidaja, et 8. ja 9. klassides moodustatud õpirühmad pole homogeensed, erinevused õpilaste vahel on ka õpirühmades olemas. Pidaja on seisukohal, et õpilaste erinev keskmine hinne näitab õpirühmade heterogeensuse olemasolu. Pidaja hinnangul on erinevad õpirühmad moodustatud erineva õpimotivatsiooniga õpilastest.

Juhime tähelepanu, et kaasava hariduse põhimõte ei ole sama tasemega õpilaste koosõpetamine, vaid just vastupidi – klasside või rühmade moodustamisel lähtutakse eelkõige sellest, et koos on heterogeensed rühmad ja mingi kindla tunnuse alusel, nt kõigi ainete keskmine hinne, püsivaid homogeenseid rühmi ei moodustata.

1.3. Põhikooli riiklik õppekava[15] (edaspidi *PRÕK*) sätestab, et õppekava üldosas esitatakse III kooliastme loovtöö temaatika valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise kord.

Kooli õppekava üldosas on viide juhendile, kuid nimetatud punktid peavad olema kirjeldatud ka õppekava üldosas.

Juhtkonna sõnul on eraldi juhend loovtööde kohta ja see on kooli veebilehel.

1.4. PRÕK[16] sätestab, et õpilaste hindamise korraldus määratakse kooli õppekavas.
Kooli õppekava üldosas hindamise korraldust kirjeldatud ei ole. Hindamise korralduses, mis on eraldi dokumendina kinnitatud, on viide kooli hindamise, järgmisse klassi üleviimise ning klassikursust kordama jätmise alustele, tingimustele ja korrale, kuid hindamise korraldus tuleb määrata õppekava üldosas.

1.5. PRÕK[17] sätestab, et hinnete ja hinnangute vaidlustamise kord määratakse kooli õppekavas. Kooli õppekavas korda kirjeldatud ei ole.

Juhtkonna sõnul on eraldi juhend hindamise kohta, ka see on kooli veebilehelt kõikidele kättesaadav. Hindamisjuhend on kooli veebilehel avalikustatud.

Selgitame, et hindamise kord tuleb sätestada kooli õppekavas.

1.6. PRÕK[18] sätestab, et kool annab õpilasele ja piiratud teovõimega õpilase puhul ka vanemale tagasisidet õpilase käitumise (sealhulgas hoolsuse) kohta vähemalt kord õppeaastas toimuval arenguvestlusel kooli õppekavas kehtestatud korras.

Kooli õppekava käitumise (sh hoolsuse) tagasisidestamist arenguvestlusel ei sätesta.

Direktor ütles, et õppekava muutmisel see säte lisatakse.

---

[14] PGS, § 46 lg 6.
[15] Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrus nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava", § 24 lg 6 p 4.
[16] PRÕK, § 24 lg 6 p 5.
[17] PRÕK, § 19 lg 4.
[18] PRÕK, § 19 lg 3.

1.7. PRÕK[19] sätestab, et järelevastamiste ja järeltööde kord määratakse kooli õppekavas. Kooli õppekava üldosas järelevastamiste ja järeltööde korda kirjeldatud ei ole.

Direktori sõnul on see kord hindamisjuhendis.

Selgitame, et kui määrusega on kehtestatud, et kord esitatakse kooli õppekava üldosas, siis tuleb see esitada üldosas.

1.8. Õpilase mitteformaalõppes või mõnes teises haridusasutuses läbitud õppe formaalõppe osana arvestamise eesmärk on toetada elukestva õppe põhimõtete rakendumist ning pakkuda igale õpilasele õpimotivatsiooni toetavaid valikuterohkeid ja kättesaadavaid õpivõimalusi, mis tagavad õpilasele sujuva liikumise haridustasemete ja -liikide vahel[20].

PRÕKis[21] on sätestatud, et õpilase mitteformaalõppes või mõnes teises haridusasutuses läbitud õppe arvestamise alused kirjeldatakse kooli õppekava üldosas, kuid kooli õppekavas seda kirjeldatud ei ole. PRÕKis[22] märgitakse, et mitteformaalõppes või mõnes teises haridusasutuses omandatud õpitulemuste hindamisel lähtutakse kooli õppekavas kirjeldatud hindamise alustest ja konkreetse õppeaine hindamise erisustest, kuid kooli õppekavas kirjeldus puudub.

Õppealajuhataja sõnul on kool kaasamas huvikooli, et see teema läbi arutada, aga õppekavasse ei ole seda veel kirja pandud. Seni on kool arvestanud mitteformaalõppes läbitud õpet formaalõppe osana vastavalt lapsevanemate sooviavaldustele. Ta lisas, et õppenõukogu koosolekud on planeeritud koolivaheajale, kuhu see teema on ka arutlusele planeeritud. Direktor täpsustas, et varasemalt on arvestanud nt sportlastega ja nad on olnud vabastatud kehalisest kasvatusest.

1.9. Kooli õppekavas ei ole sätestatud võimalust, et ühtse põhikooli lõpueksami valikeksami võib õpilane sooritada erialase lõpueksami või kutseeksamina, nagu näeb ette PRÕK[23].
Direktori sõnul ei ole seda veel rakendatud. Ärakuulamisel selgitas pidaja, et direktor on võimalusest teadlik, kuid koolil ei ole veel koostööpartnerit vastavas valdkonnas, sest kohalik huvikool ja teised MTÜ-d tegelevad õppeainetega (muusika, kunst, liikumisõpetus), milles põhikooli lõpueksameid ei saa korraldada. Lisaks juhtis kooli pidaja tähelepanu sellele, et PRÕKi[24] säte jõustus 1. septembril 2025.

1.10. Kooli õppekavas[25] sätestatakse, et õpilasele tagatakse koolis vastavalt vajadusele eripedagoogi, logopeedi, koolipsühholoogi ja/või sotsiaalpedagoogi teenus.

PGS[26]näeb ette, et õpilastele tagatakse vajaduse korral koolis tasuta vähemalt eripedagoogi, logopeedi, psühholoogi ja sotsiaalpedagoogi teenus.

PGSi[27] kohaselt peab kool avalikustama kooli õppekava, põhimääruse, arengukava, kodukorra ja õpilaskodu kodukorra oma veebilehel ja looma koolis võimalused nendega tutvumiseks paberil.

[19] PRÕK, § 21 lg 7.
[20] PRÕK, § 15 lg 9.
[21] PRÕK, § 15 lg 11.
[22] PRÕK, § 22 lg 3^1.
[23] PRÕK, § 23 lg 1^4.
[24] PRÕK, § 23 lg 1^4.
[25] Kooli õppekava, p 14.5.
[26] PGS, § 37 lg 2.
[27] PGS, § 69 lg 1.

Ainevaldkondade kavad ei olnud kooli veebilehel avalikustatud, järelevalve ajal lisati ainekavad kooli veebilehele.

Kooli õppe- ja kasvatustegevuse alusdokumendiks on õppekava, mis vajab õigusaktidega kooskõlla viimist, uuendamist ja täiendamist, sest üldosa ei ole kooskõlas õigusaktides sätestatuga, kooli veebilehel tuleb avalikustada nii õppekava üldosa kui ka ainevaldkondade kavad, mis peavad olema kooskõlas riikliku õppekava lisades olevate ainevaldkondade kavadega.

1.11. Ettekirjutus pidajale

Tagada kooli õppekava kooskõla põhikooli- ja gümnaasiumiseadusega, Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrusega nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava" vastavalt käesoleva õiendi punktides 1.3 kuni 1.9 toodud selgitustele. Täitmise tähtaeg: 01.02.2026.

2. Õppekorraldus koolis

2.1. Järelevalve ajal[28] toimus koolis ülekooliline e-õppepäev, mil õpilased ei olnud koolis, vaid õppisid kodus iseseisvalt.

Juhtkonna sõnul oli tegemist erakorralise e-õppepäevaga, sest õpetajad kasutasid oma põhiseaduslikku õigust ja osalesid meeleavaldusel.

Kooli õppekavas[29] on sätestatud, et õppetöö erinevates aspektides peetakse oluliseks erinevate õppevormide kasutamist ja vaheldumist õppeaasta jooksul, sh iseseisva õppija või e-õppepäevade korraldamine.

Nii õpilaste, lapsevanemate kui õpetajate sõnul toimub e-õppepäevi vähe, eelmisel õppeaastal oli kolm e-õppepäeva, mis toimusid kevadel, kui põhikooli lõpetajad sooritasid lõpueksameid.

Kooli kodukorras[30] on reguleeritud e-õppe korraldus. Kodukorras[31] on sätestatud, et tunnid kantakse eKooli vastavalt tunniplaanile, ka videotunnid toimuvad sel ajal, kui on tund tunniplaanis. Juhime tähelepanu, et sissekanded klassipäevikusse tehakse tunni toimumise päeval[32] ning klassipäeviku nõuetekohase täitmise peavad kindlustama kooli direktor ja õppealajuhataja[33].

Erinevate õppevormide kasutamine õppetöös tuleb sätestada kooli õppekavas, kodukorraga saab kehtestada reeglid, kuidas e-õppes osaleda. Enne e-õppepäevade korralduse lisamist õppekavasse tuleb analüüsida I kooliastme õpilaste e-õppele suunamise riske, sh seda, kuidas kool tagab õpilaste turvalisuse e-õppepäeval.

Toimunud e-õppepäev ei olnud toetatud videotundidega, nagu kodukorras oli sätestatud, ja õpilased õppisid iseseisvalt.
Pidaja selgitas ärakuulamisel, et videotundide kasutamine on üheks võimaluseks teiste võimaluste kõrval (kodukorras on loetelu võimalustest, mille hulgas saab valida sobiva, ei pea kasutama kõiki korraga). Pidaja selgituste kohaselt olid õpetajad sellel päeval ametiühingu poolt korraldatud vabariiklikul meeleavaldusel, selle päeva eest nad ei saanud ka töötasu ja neilt

[28] 09.10.2025.
[29] Kooli õppekava, p 4.5.3.
[30] Kooli kodukord, osa 8.
[31] Kooli kodukord, p 8.2.4.
[32] Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord", § 12 lg 6.
[33] Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord", § 11 lg 3.

ei saa nõuda sellel päeval ka töö tegemist.

Tundideks antud õpiülesanded kajastusid eKooli päevikutes. Mõned õpetajad olid tööülesanded põhjalikult lahti kirjutanud, teistel olid nimetatud vaid õpiku ja töövihiku leheküljed, mida lugeda ja täita.

Juhime tähelepanu, et kool peab tagama õpilastele võimaluse soovi korral kooli tulemiseks ja kool peab tagama õpilaste järelevalve. Direktor ütles, et kooli uksed pole lukus, kuid vanemaid ei ole teavitatud võimalusest, et õpilased võivad kooli tulla. Direktor lisas, et õpilaste toitlustamist sel päeval ei toimu.

2.2. Õppetöö läbiviimine III kooliastmes
Koolis õpib kokku 388 õpilast, neist I kooliastmes 138, II kooliastmes 116 ja III kooliastmes 134. III kooliastme õpilastest õpib 7. klassis 39, 8. klassis 46 ja 9. klassis 49 õpilast. 8. ja 9. klassides toimub nädalas 32 õppetundi, mis on kooskõlas PGSis[34]sätestatud õpilase suurima nädalakoormusega.

9. klassi 1. õpperühmas (ÕR1), kus õpivad kooli hinnangul kõige madalama õpimotivatsiooni ja keskmise hindega õpilased, õpetavad ajalugu (2 t), inglise keelt (3 t), käsitööd ja kodundust (1 t), matemaatikat (5 t), vene keelt (3 t) ja ühiskonnaõpetust (1 t), kokku 15 (46,9%) õppetundi, õpetajad, kes ei oma nõutavat kvalifikatsiooni.

9. klassi 2. õpperühmas (ÕR2) õpetavad ajalugu (2 t), inglise keelt (3 t), käsitööd ja kodundust (1 t) ja ühiskonnaõpetust (1 t), kokku 7 (21,9%) õppetundi, õpetajad, kes ei oma nõutavat kvalifikatsiooni.

9. klassi 3. õpperühmas (ÕR3) õpetavad ajalugu (2 t), inglise keelt (3 t), käsitööd ja kodundust (1 t), kokku 6 (18,8%) õppetundi, õpetajad, kes ei oma nõutavat kvalifikatsiooni.

Lennupõhistena toimuvad 8. klasside B-võõrkeele (vene keel ja hispaania keel) tunnid, mil õpilased on jagatud kahte vene keele (3 t) ja kahte hispaania keele (3 t) rühma, vaid ühel vene keele õpperühmal on õpetajal nõuetele vastav kvalifikatsioon. B-võõrkeele õpetajatest vaid 25%-l on nõutav kvalifikatsioon.

8. klassi 1. õpperühmas (ÕR1) õpetavad ajalugu (2 t), bioloogiat (2 t), inimeseõpetust (1 t), inglise keelt (3 t), käsitööd ja kodundust (2 t), ühiskonnaõpetust (1 t), kokku 11 (34,4%) õppetundi, õpetajad, kes ei oma nõutavat kvalifikatsiooni.

Kui õpilane õpib vene keele II rühmas või hispaania keelt, on kvalifikatsioonita õpetajate antavaid tunde 14, mis moodustab 43,8% õppetundidest.

8. klassi 2. õpperühmas (ÕR2) õpetavad ajalugu (2 t), eesti keelt (2 t), inimeseõpetust (1 t), inglise keelt (3 t), poiste kehalist kasvatust (2 t), kirjandust (2 t), käsitööd ja kodundust (2 t), matemaatikat (4 t), ühiskonnaõpetust (1 t), kokku 19 (59,4%) õppetundi, õpetajad, kes ei oma nõutavat kvalifikatsiooni. Kui noormees õpib vene keele II rühmas või hispaania keelt, on kvalifikatsioonita õpetajate osakaal 62,5%. Neidudel on nõutava kvalifikatsiooniga kehalise kasvatuse õpetaja, neid õpetavate kvalifikatsioonita õpetajate osakaal on 56,3%.

8. klassi 3. õpperühmas (ÕR3) õpetavad ajalugu (2 t), eesti keelt (2 t), inimeseõpetust (1 t), inglise keelt (3 t), poiste kehalist kasvatust (2 t), kirjandust (2 t), käsitööd ja kodundust (2 t),

[34] PGS, § 25 lg 2 p 6.

matemaatikat (4 t), ühiskonnaõpetust (1 t), kokku 19 (59,4%) õppetundi, õpetajad, kes ei oma nõutavat kvalifikatsiooni. Kui noormees õpib vene keele II rühmas või hispaania keelt, on kvalifikatsioonita õpetajate osakaal 68,8%, neidudel veidi väiksem – 62,5%, kuna neidude kehalise kasvatuse õpetaja omab nõutavat kvalifikatsiooni.

7. klassides toimub nädalas 30 õppetundi, mis on kooskõlas PGSis[35]sätestatud õpilase suurima nädalakoormusega.

7.a klassis õpetavad ajalugu (1 t), eesti keelt (3 t), inimeseõpetust (1 t), inglise keelt (3 t), poiste kehalist kasvatust (2 t), kirjandust (2 t), käsitööd ja kodundust (2 t), matemaatikat (5 t), ühiskonnaõpetust (1 t), kokku 20 (66,7%) õppetundi, õpetajad, kes ei oma nõutavat kvalifikatsiooni.

7.b klassis õpetavad ajalugu (1 t), eesti keelt (3 t), inimeseõpetust (1 t), inglise keelt (3 t), poiste kehalist kasvatust (2 t), kirjandust (2 t), käsitööd ja kodundust (2 t), ühiskonnaõpetust (1 t), kokku 15 (50%) õppetundi, õpetajad, kes ei oma nõutavat kvalifikatsiooni.

Eeltoodust järeldub, et 9. klassi ÕR1 rühma, kuhu on koondatud kooli poolt kõige madalamaks hinnatud keskmise hindega ja õpimotivatsiooniga õpilased, õpetavad suurima osakaaluga õpetajad, kellel puudub nõutav kvalifikatsioon.

Direktori sõnul ei ole 7. klassides keskmise hinde põhjal õpirühmasid moodustatud, kuna keskmise hinde erinevus ei olnud nii suur, et oleks vajadus õpilasi ümber paigutada, sama kinnitasid hoolekogu ja lapsevanemate esindajad.

Õppealajuhataja hinnangul peab III kooliastme õpetajate kvalifikatsioonid üle vaatama. Direktor selgitas, et koolis ei olegi kõigil õpetajatel magistritaseme haridust ja sellega ei ole kool Eesti Vabariigis erand ja tunde andmata ei saa jätta.
Ärakuulamise palus pidaja lisada, et direktoril oli üllatav kuulda kehalise kasvatuse (liikumisõpetaja) õpetaja mittevastavust kvalifikatsioonile, kuigi ta omab Tallinna Pedagoogilise Instituudi diplomit kehalise õpetuse õpetajana ja mingite 2013. aastast kehtivate määruste alusel on see õigus temalt ära võetud. Selgitame, et õpetaja kvalifikatsioon ei vasta nõuetele, kuna tal puudub kehtiva kvalifikatsiooniraamistiku alusel õpetajakutse, tase 7.

Õpilased ütlesid vestlustel, et mõned õpetajad ei oska õpetada ja teevad ka aine õpetamisel vigu, millele õpilased peavad tähelepanu juhtima ja nad soovivad, et neid õpetaksid paremad õpetajad, need, kes õpetavad ka 9. klassi ÕR3-s. 8. klassi õpilased soovisid nimeliselt teist matemaatikaõpetajat.

2.3. Vanematelt saadud info kohaselt ei toimu koolis keemiatunde, samas on aga tunniplaanis keemiatunnid.
Direktor selgitas, et keemiaõpetaja on kuueks nädalaks läinud õppima ja seepärast keemiatunde ei toimu, keemiatundide ajal toimuvad sel perioodil bioloogiatunnid. Kuna koolitusel osalev õpetaja õpetab III kooliastmes nii bioloogiat kui ka keemiat, siis on tundide vahetamine võimalik. Kooli õppekava[36] kohaselt peab nii 8. kui ka 9. klassis olema nädalas kaks keemia tundi. Kool võib õpet korraldada tsüklitena, aga ettenähtud tunnimahus tuleb õppeaasta jooksul tunde läbi viia. Enne suvevaheajale minemist peavad 8. ja 9. klassi õpilased saama osaleda 70 keemiatunnis klassi/õpperühma kohta.

Ärakuulamisel selgitas pidaja, et keemiatundide asendamine bioloogiatundidega oli õpilastele

[35] PGS, § 25 lg 2 p 5.
[36] Kooli õppekava, p 11.

eelnevalt teada, õpilasi oli informeeritud juba eelmise õppeaasta lõpus, et selline asendus võib toimuda ja kestab kuus nädalat. Pidaja selgitas, et kuuel nädalal olid keemiatunnid asendatud bioloogiaga ja nüüd õpetatakse bioloogia asemel keemiat, asendused olid tunniplaanis, sealjuures ka e-koolis. Pidaja kinnitusel saavad õpilased mõlemaid aineid õppeaasta sees õppekavas ettenähtud mahus.
Juhime tähelepanu, kui mõne aine tunde teatud perioodil ei toimu, peavad muudatused kajastuma ka tunniplaanis.

2.4. Ettepanekud kooli direktorile

2.4.1. Tagada kõikide õppeainete õpetamine õppekavas ettenähtud mahus, et tagada õppekavas ettenähtud õppesisu ja õpitulemuste omandamine.

2.4.2. Kajastada e-õppepäevade jt iseseisva õppimise päevade korraldus ja sisu kooli õppekavas.

3. Õpilaste arengu toetamine ning tasemerühmade moodustamine

3.1. PGS näeb ette, et kvaliteetne üldharidus järgib kaasava hariduse põhimõtteid[37] ning et kool lähtub õppe korraldamisel nendest põhimõtetest[38]. Tulenevalt õpilase individuaalsest vajadusest tuleb koolis tagada õpilasele võimetekohane õpe ning tugi õpetajate ja teiste spetsialistide koostöös. Kool lähtub oma tegevuse korraldamisel riiklikes õppekavades väljendatud ühiskonna ootustest, õpilaste vajadustest ja huvidest, arvestades võimaluse korral õpilaste ja seaduslike esindajate ettepanekuid ja piirkonna eripära[39]. Kool arvestab õpilaste vajadusi ja huve kooli õppekava kujundamisel ning individuaalsete õppekavade rakendamisel[40].
PGS sätestab, et õpetajad jälgivad õpilase arengut ja toimetulekut koolis ning vajaduse korral kohandavad õpet õpilase individuaalsete vajaduste ja võimete järgi[41]. Õpilase haridusliku erivajaduse väljaselgitamiseks ja õpilasele vajaliku toe pakkumiseks loob võimalused kooli pidaja ning selle korraldab direktor[42].

PGS[43] sätestab, et õpilasele, kellel tekib mahajäämus õpitulemuste saavutamisel, annab kool üldist tuge, mis kujutab endast õpetaja pakutavat individuaalset lisajuhendamist, tugispetsialistide teenuse kättesaadavust ning vajaduse korral õpiabitundide korraldamist individuaalselt või rühmas[44].
Tasemerühmade moodustamine on sätestatud PGSis[45], mille kohaselt võib õpilase õppekavas sõnastatud eesmärkide täitmiseks ja talle vajaliku toe pakkumiseks lisaks tavaklassidele moodustada ka õpiabi- või tasemerühmi või eriklasse. Eeltoodust tuleneb, et üldjuhul õpivad lapsed tavaklassides, kuid õpilasele vajaliku toe pakkumiseks võib moodustada ka õpiabi- või tasemerühmi või eriklasse. Sama sätte teise lause kohaselt peab õpe õpiabi- või tasemerühmas või eriklassis olema õpilase vajadustest lähtudes põhjendatud ja ajaliselt piiritletud ning järgida tuleb haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija (edaspidi *HEVKO*) või KVNMi või mõlema soovitusi.

Seega peavad tasemerühmade moodustamisel olema täidetud PGSis[46] sätestatud tingimused

[37] PGS, § 6 p 1.
[38] PGS, § 46 lg 9.
[39] PGS, § 6 p 3.
[40] PGS, § 6 p 4.
[41] PGS, § 37 lg 1.
[42] PGS, § 46, lg 1.
[43] PGS, § 46 lg 5.
[44] PGS, § 46 lg 5.
[45] PGS, § 46 lg 10.
[46] PGS, § 46 lg 10.

ning otsuse vastuvõtmisel tuleb lähtuda PGSis[47] sätestatust, mille kohaselt õpiabi- või tasemerühma või eriklassi vastuvõtmise otsustab direktor. Otsuse tegemisel peab direktor lähtuma õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul seadusliku esindaja nõusolekust.

Tasemerühmaga on tegemist siis, kui rühm on moodustatud õpilase ainealaste teadmiste ja oskuste taseme alusel. Temporühma moodustamise aluseks on õpitempo, mis on aga seotud pigem õpilase võimete, mitte teadmiste või oskustega.

3.2. Koolis on moodustatud õpirühmad õpilaste keskmise hinde alusel, mis ei järgi tavaklasside moodustamise praktikat ja kaasava hariduse põhimõtteid ning ei ole kooskõlas PGSis[48] sätestatuga.
Järelevalve ajal esitatud direktori käskkirja[49] kohaselt on õpirühmade moodustamise aluseks võetud tugispetsialistide ja pedagoogide ettepanekud, kuid käskkirjas ei ole täpsustatud, milliste tugispetsialistide ja missuguseid ettepanekuid on õpirühmade moodustamisel aluseks võetud, samuti puuduvad käskkirjas õiguslik alus ja viited selle võimalikele lisadele. Samuti ei sisalda käskkiri õpilaste nimekirja õpirühmadesse määramise kohta. Varasemaid käskkirju õpirühmade moodustamise kohta järelevalvele ei esitatud, seega kool ei ole esitanud tõendeid õpirühmade moodustamise kohta eelnevatel õppeaastatel.

PGS[50] ütleb, et õpilaste arvu õpiabirühmas, tasemerühmas ja eriklassis määrab direktor, arvestades õpilaste hariduslike erivajaduste iseloomu, kooli teenindava eripedagoogi ja haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija või KVNMi või mõlema soovitusi. Direktor ei ole käskkirjaga õpiabirühma, tasemerühma ja eriklassi õpilaste arvu määranud.

Õpirühmade suurust ei ole koolikorralduslikes dokumentides nimetatud. Direktori sõnul saavad lapsevanemad eKooli kaudu teate, millises rühmas õpilane on. Seega eeltoodust tulenevalt teavitatakse lapsevanemaid alles pärast õpilase õpirühma määramist. Õpilaste tasemerühma määramisel ei ole küsitud seadusliku esindaja nõusolekut. Seda kinnitasid vestlustel nii kooli juhtkond kui ka hoolekogu ja vanemate esindajad. Direktori sõnul on võetud vanematelt suulised nõusolekud.

Õpe tasemerühmas peab olema õpilase vajadustest lähtudes põhjendatud ja ajaliselt piiritletud, käskkirjaga on kinnitatud tasemerühm õppeaastaks, kuid käskkirjas ei ole välja toodud põhjendusi, millised on olnud kooli kaalutlused, mille alusel õpilased õpirühmadesse jagati. Sellist olukorda, kui direktoril on võimalus valida erineva sisuga otsuste tegemise vahel, nimetatakse kaalutlusõiguseks[51]. Kaalutlusõiguse alusel tehtud otsuste põhjenduses tuleb alati tuua välja kaalutlused, millest õppeasutus on otsuse tegemisel lähtunud. Samuti puudus käskkirjast õiguslik alus, mille olemasolu haldusmenetluse seadus[52] (edaspidi *HMS*) sätestab.

Samuti ei ole õpirühmade moodustamisel aluseks võetud HEVKO või KVNMi või mõlema soovitusi. Käskkirjale ei olnud lisatud õpirühmade nimekirja. Juhime tähelepanu, et käskkirjaga kinnitatud nimekirjad ja muud kinnitatavad dokumendid peavad olema käskkirjas või käskkirja lisadena. Soovitame koolil minna üle elektroonilisele asjaajamisele, kus ühes digikonteineris saab allkirjastada nii käskkirja kui ka selle juurde kuuluvad lisad.

[47] PGS, § 46 lg 11.
[48] PGS, § 46 lg-d 10, 11.
[49] Direktori 05.09.2025 käskkiri nr 1-6/9.
[50] PGS, § 26 lg 5.
[51] HMS, § 4 lg 1.
[52] HMS, § 56 lg 2.

Kooli juhtkond, õpetajate, hoolekogu ja lapsevanemate esindaja kinnitasid, et õpirühmade moodustamise aluseks on keskmine hinne, mis kujuneb kõigi 14 õppeaine aastahinde keskmisest hindest, samas leidsid osad lapsevanemad ja osad õpilased, et nn kõrgema tasemega rühmadest on madalamasse õpirühma viidud õpilased, kes varem tunnikorda rikkusid.
Vestlusel ütlesid kooli juhtkond, õpetajad ja lapsevanemad, et arvesse võetakse 13 õppeaine keskmised hinded, ärakuulamisel pidaja täpsustas, et aluseks võetakse 14 õppeaine keskmised hinded.
PGS[53] sätestab, et eesmärgiga mõjutada õpilasi kooli kodukorra kohaselt käituma ja teistest lugu pidama ning ennetada turvalisust ohustavate olukordade tekkimist koolis, võib õpilase suhtes rakendada põhjendatud, asjakohaseid ja proportsionaalseid tugi- ja mõjutusmeetmeid. Seadus ei sätesta võimalust käitumise alusel klasside või rühmade moodustamist ning kool saab rakendada teisi seaduses[54] ettenähtud tugi- ja mõjutusmeetmeid.
Õpilased ÕR3 rühmast ütlesid ka, et tundides on nüüd rahulikum ja saadakse keskenduda õppimisele. Samas tunnistasid õpilased, et nn tugevamas rühmas olevate õpilaste motivatsioon on kõrge, kuid pidev pingutamine ja enese tõestamine on mõnele õpilasele koormav. 3. tasemerühma õpetajad julgustavad neid pingutama, tunnustavad neid ja kiidavad, et 3. taseme õpirühma õpilased suudavad teha raskemate küsimustega kontrolltöid ja teistest õpirühmadest varem, kuid õpilased tajuvad survet kõikides õppeainetes pidevaks pingutamiseks ja hirmu madalama tasemega rühma langemise ees. Madalama keskmise hinde alusel moodustatud õpirühma õpilaste sõnul on koolitöötajad neile sageli väljendanud selle rühma õpilaste perspektiivitust ja kesiseid tulevikuväljavaateid, nt teist saavad koristajad, kuid ka neid on vaja.

Määrus[55] sätestab, et koolis lähtutakse arusaamast, et õpilast toetav vaimne ja sotsiaalne keskkond on turvalisuse ja õppimise eeldus. Samas[56] kirjutatakse, et koolis kehtestatakse meetmed kiusuvaba keskkonna loomiseks ja hoidmiseks.

Määrus ütleb, et kooli õppekorraldus peab toetama iga õppija arengut[57].

Ärakuulamisel selgitas pidaja, et kool on lähtunud õpirühmade moodustamisel PGSi §-st 4, mis kohustab looma kõigile õpilastele õppimiseks vajaliku töökeskkonna, õpirühmades õpivad õpilased , kellele ei ole PGSi § 46 alusel mingit tuge määratud. Pidaja täpsustas, et kooli mõistes on nad tavalised kooliõpilased. Pidaja juhtis tähelepanu, et PGSi 4. jao pealkiri on õpilasele vajaliku toe väljaselgitamine ja rakendamine ning sinna alla kuuluvad § 46 kuni § 60 ning jao pealkiri viitab õpilastele, kellele koolis on rakendatud üldist tuge või KVNMi soovitusel rakendatud tõhustatud või erituge. Pidaja väitel ükski PGSi säte ei kohusta võtma õpilase seaduslikult esindajalt kirjalikku nõusolekut õpirühma määramiseks.

Pidaja selgitas ärakuulamisel, et õpirühmadesse on jagatud õpilased, kellele ei ole KVNMi soovitusel rakendatud tõhustatud või erituge ehk tavaõpilased. Õpirühmadesse jaotamist on kasutatud kaks viimast õppeaastat, praegu läheb kolmas õppeaasta ja see on olnud teada lastevanematele. Pidaja lisas, et kooli eesmärk on olnud tagada kõigile õpilastele vajalik

[53] PGS, § 58 lg 1.
[54] PGS, § 58 lg 3.
[55] Vabariigi Valitsuse 07.07.2025. a määrus nr 52 „Nõuded statsionaarse õppega üldhariduskooli õppekeskkonnale, terviseriskide ohjamisele ja riskitegurite vähendamisele õppekeskkonnas ning õppe ja kasvatuse korraldamisele", § 17 lg 1.
[56] Vabariigi Valitsuse 07.07.2025. a määrus nr 52 „Nõuded statsionaarse õppega üldhariduskooli õppekeskkonnale, terviseriskide ohjamisele ja riskitegurite vähendamisele õppekeskkonnas ning õppe ja kasvatuse korraldamisele", § 17 lg 2.
[57] Vabariigi Valitsuse 07.07.2025. a määrus nr 52 „Nõuded statsionaarse õppega üldhariduskooli õppekeskkonnale, terviseriskide ohjamisele ja riskitegurite vähendamisele õppekeskkonnas ning õppe ja kasvatuse korraldamisele", § 18 lg 1.

töökeskkond ning märkis, et õpirühmade suurused on erinevatel aastatel erinevad. Pidaja rõhutas, et rühmadesse jagamine toimus hinnete alusel, mitte aga käitumise alusel.
Märgime, et antud pidaja väide pigem kinnitab, et probleem oli õpilaste käitumises ning koolis sooviti tagada tublimatele õpilastele vajalik töökeskkond.

Järelevalve jääb seisukohale, et koolis moodustatud õpirühmad on oma olemuselt tasemerühmad ning nende rühmade moodustamisel tuleb lähtuda õpilase vajadustest ja järgida kaalutlusõigust, koolis puuduvad PGSis[58] sätestatud õpilaste seaduslike esindajate nõusolekud, õpirühmad on moodustatud seadusliku aluseta.

3.3. Koolis tekkinud olukord viitab sellele, et nn tugevam rühm (ÕR3) on tasemerühm ja kõige nõrgem rühm (ÕR1) kannab endas eriklassi tunnuseid, mida saab moodustada HEVKO, KVNMi ja/või tugispetsialisti poolt tuvastatud õpilase vajadustest lähtudes siis, kui vajaliku toe pakkumine on õpilase vajadustest lähtudes võimalik ainult eriklassi tingimustes ja mitte muul viisil.

Kui puudub põhjuslik seos õpilase toevajaduse ja eriklassis toimuva õppe vahel, on tegemist kaasava hariduse põhimõtte eiramisega ja õpilase õiguste riivega. Eriklassis õppe korraldamist ei legaliseeri õpilase seadusliku isiku nõusolek, kuid viimane on vajalik, et õpet tohiks sel viisil eelnevalt viidatud põhjendustele tuginedes korraldada.

PGS[59] lubab eriklassi moodustada ja klassis võib õppida õpilane, kes vajab tuge PGSi[60] mõttes, st üldtugi õpilasele, kellel tekib takistusi koolikohustuse täitmisel või mahajäämus õpitulemuste saavutamisel.

Eriklassis õppimine peab olema õpilase vajadustest lähtudes põhjendatud, koolis ei ole muud põhjendust õpilaste õpirühma määramisel kui keskmine hinne. Keskmine hinne ei ole seaduse mõttes toevajaduse tuvastamine, samuti ei saa keskmise hinde suurus näidata, milline on toevajadus. Keskmise hinde alusel rühmade moodustamise käskkirjas ei ole toodud põhjuslikke seoseid eriklassi kasutamise ja toevajaduse vahel ning neid ei saa ka õiguslikus mõistes olla.

Kuigi seadus ei ütle, kui pikaks ajaks klass või tasemerühm moodustatakse, on selle aeg kooli õppekava[61] kohaselt üks õppeaasta, mil õpirühm uuesti keskmise hinde põhjal kujuneb.

Kord moodustatud klasside ümberkomplekteerimine võib kõne alla tulla koolikorralduslikul põhjusel, näiteks väheneb õpilaste arv ja klassikomplektide arv seetõttu väheneb. Samuti võib õpilase ühest klassist teise suunata õpilasest lähtuvalt, õpilase huve silmas pidades, näiteks kui esineb kiusamist. Sel juhul ei lahku kiusatav, vaid peab lahkuma kiusaja.

Koolis peavad kõik õpilased olema võrdselt koheldud ning mistahes õppekorralduslikud meetmed ei tohi luua võimalusi kellegi õiguste riiveks. Järelevalves kogutud ütluste põhjal saab tõdeda, et kool on õpilastele, kes on määratud nn nõrgematesse õpperühmadesse (nii ÕR2 kui ka ÕR1), tekitanud pöördumatut kahju nii nende õpimotivatsioonis, õpilasi ja nende vanemaid alavääristades kui ka sildistades.

Lisaks õpirühmadele on 8. ja 9. klassi õpilased jätkuvalt jaotatud klassidesse (a, b, c), mis kajastub ka EHISes, kus nad olid varasemalt. 8.a klassi nimekirjas on 17, 8.b klassis 14 ja 8.c klassis 15 õpilast, 9.a klassis 16, 9.b klassis 17 ja 9.c klassis 11 õpilast, lisaks on 9.d klass, mis

[58] PGS, § 46 lg 11.
[59] PGS, § 26 lg 5, § 46 lg 10.
[60] PGS, § 46 lg 5.
[61] Kooli õppekava, p 11.1.1.

on eriklass, kus õpib 5 õpilast. Juhtkonna ja õpetajate sõnul jäeti klassid alles, sest klassijuhatajatel on nii parem läbi viia arenguvestlusi õpilastega, keda nad juba varasemast tunnevad, õpirühmades oleks õpetajal olnud palju uusi õpilasi, lisaks on klassides õpilaste arvud ühtlasemad kui õpirühmas. Õpilased ütlesid vestlustel, et klassina käiakse klassiekskursioonidel, aga viimasel ajal on ekskursioonid olnud ülelennulised, erilist mõtet klasside olemasolul nad ei näinud.

3.4. Õpirühma moodustamise alused, keskmise hinde arvutamine, õpirühmade vahel liikumine, õpilaste arvud rühmades ei ole kooli dokumentides sätestatud.
Direktor ütles, et koosolekutel on seda arutatud ja selgitatud, ta ei saa aru, mis seal arusaamatut on. Hoolekogu esindajad ütlesid, et lapsevanemate ettepanek oli ainepõhised temporühmad moodustada. Õpirühmade teemade arutelud kajastuvad ka hoolekogu protokollides[62]. Juhtkond tunnistas, et lastevanemate üldkoosolekul oli ka ettepanek, et moodustada tasemerühmad ainepõhiselt, aga koolil ei ole nii palju aineõpetajaid, et seda ainepõhiselt teha.

Direktori sõnul on tugevama õpirühma lävend igal aastal erinev, lävend muutub erinevatel aastatel vastavalt õpitulemustele ning arvesse lähevad kõikide õppeainete aastahinded, kirjalikult kriteeriume sätestatud ei ole. Hoolekogu protokollist[63] nähtub, et 2024/2025. õppeaasta tulemuste põhjal selgus, et kõikides tasemerühmades tulemused langesid.

Õpirühmade vahelist liikumist on suhteliselt vähe, eelmisel aastal kolm õpilast, liigutakse nii tugevamasse kui ka nõrgemasse õpirühma, seda kinnitasid nii juhtkond, õpetajate, hoolekogu kui ka õpilaste esindajad. Direktori sõnul oli ka õpilasi, kelle tulemused paranesid, kuid nad soovisid jätkata 1. õpirühmas. Õpirühmade vahelist liikumist ei ole dokumenteeritud.
Juhtkonna sõnul on vanema soovil üks õpilane viidud tugevamasse õpirühma, õpilane on seal katseajaga, mille ajal hinnatakse, kuidas ta hakkama saab.

Pidaja selgitas ärakuulamisel, et õpirühmade moodustamise eesmärgiks on PGSi § 4 lõike 2 kohustuste täitmine ehk sobiva toetava õpikeskkonna tagamine kõigile koolis õppivatele õpilastele, sh ka neile, kes ei vaja KVNMi määratud eritingimusi hariduse omandamiseks. Pidaja sõnul on algusest peale lastevanematele kommunikeeritud, et kool ei suuda ühes lennus ainepõhiseid taseme- ja temporühmi moodustada. Pidaja lisas, et tööturul ei ole õpetajaid saada ning lisaks ei soosi riigis kehtivad maksuseadused mõnetunnise nädalakoormusega õpetajate palkamist erinevates ainetes. Pidaja selgitas, et õpirühmade moodustamine eesmärgiks ei ole olnud õpitulemuste tõus, vaid sobiva õpikeskkonna loomine, õpilaste hinnete statistika näitab pigem, et mida vanemaks õpilased saavad, seda väiksemaks jääb ka hinnete keskmine. Pidaja kinnitusel on loomulikult ka õpilasi, kellel tulemused õpirühmas õppides paranevad.

PGSi[64] kohaselt on põhikooli ülesanne on luua õpilasele eakohane, turvaline, positiivselt mõjuv ja arendav õppekeskkond, mis toetab tema õpihuvi ja õpioskuste, eneserefleksiooni ja kriitilise mõtlemisvõime, teadmiste ja tahteliste omaduste arengut, loovat eneseväljendust ning sotsiaalse ja kultuurilise identiteedi kujunemist. PGSis[65] on sätestatud, et koolis toimuva õppe ja kasvatuse korraldamisel lähtub kool riiklikest õppekavadest ning riiklikes õppekavades ja õigusaktides õppekeskkonnale sätestatud nõuetest. PGSi[66] kohaselt kehtestab täpsemad nõuded statsionaarse õppega üldhariduskooli õppekeskkonnale, terviseriskide ohjamisele ja riskitegurite vähendamisele õppekeskkonnas ning õppe ja kasvatuse korraldamisele Vabariigi

[62] Hoolekogu 24.04.2025 koosoleku protokoll (numbrita), 26.08.2024 koosoleku protokoll (numbrita), 04.06.2023 koosoleku protokoll (numbrita).
[63] Hoolekogu 25.08.2025 koosoleku protokoll (numbrita), p 2.1.
[64] PGS, § 4 lg 2.
[65] PGS, § 19 lg 2.
[66] PGS, § 19 lg 4.

Valitsus määrusega[67].
Vaimse ja sotsiaalse õppe- ja kasvukeskkonna üldnõuded on sätestatud määruses[68], mille kohaselt lähtutakse koolis arusaamast, et õpilast toetav vaimne ja sotsiaalne keskkond on turvalisuse ja õppimise eeldus ning et koolis kehtestatakse meetmed kiusuvaba keskkonna loomiseks ja hoidmiseks. Sama määruse[69] kohaselt peab kooli õppekorraldus toetama iga õppija arengut.

Haridus- ja Teadusministeerium leiab, et pidaja on õpirühmade moodustamisel rõhutanud üksnes toetava õppekeskkonna tagamist, kuid seejuures ei nähtu, kuidas on tagatud positiivselt mõjuv ja arendav õppekeskkond, mis toetab ka ÕR1 määratud õpilaste õpihuvi ja õpioskuste arengut.

EHISe andmetel on kooli 8. ja 9. klassist alates 10.11.2024 kuni 13.10.2025 lahkunud 15 õpilast, neist 8õpilast 8. klassist ja 7 õpilast 9. klassist, vanemate sõnul oli mitme õpilase lahkumise põhjuseks õpilase madala tasemega õpirühma määramine.

Pidaja selgitas, et direktori käskkirjade alusel on 8. klassist sellel perioodil lahkunud 2 õpilast ja 9. klassist 4 õpilast, kui siis juurde lisada 7. klassi õpilased, siis on neid kokku 17. Pidaja hinnangul tuleb õpilaste liikumisest välja arvata õpilased, kes asusid õppima Tallinnas (kolm), kolisid Arukülast ära (kaks) ning üks õpilane, kes asus õppima erikoolis. Pidaja sõnul jääb lõppkokkuvõttes lahkunud õpilaste arvuks 11, kes võivad oma lahkumise põhjuseks lugeda õpirühmade olemasolu. Direktori käskkirju ärakuulamisel ei esitatud, mis tõendaks õpilaste koolist lahkumist.

3.5. Õpirühmade moodustamisel tekkinud riskide hindamine ja nende maandamine
Õppealajuhataja ütles, et riske on hinnatud, aga seda ei ole kirja pandud. Direktor lisas, et seetõttu jäeti klassid tähtedena samaks, et ei lõhuks klassikollektiive, ei tahetud klasse eraldada. Direktori sõnul oli risk, et õpilasi hakatakse lahterdama, kuid koolis ei ole neid lahterdatud.

Õpilastega vestlustest selgus, et klassides õppides oli tunnikorra rikkumisi rohkem kui õpirühmas, samas ütlesid nad ka, et rühmade moodustamisel koondusid need õpilased, kes tunnis korda rikkusid, 1. tasemerühma. Õppealajuhataja ütles, et käitumisprobleemidega õpilastega tegeleb esmalt klassijuhataja ja vajadusel kaasatakse sotsiaalpedagoog. Ta lisas, et kui halva käitumise põhjuseks on õpiraskused, siis pakutakse õpilünkade tasandamiseks konsultatsioone, sel aastal planeeritakse ka fookustatud kursustena matemaatikat. Õppealajuhataja ütles, et käitumisprobleemidega õpilastele, keda ei ole väga palju, on tehtud käitumise tugikavasid, vajadusel tehakse õpetajate ja lastevanematega koostööd või kutsutakse vanemad kooli. EHISe[70] andmetest nähtub, et käitumisprobleemid on märgitud ühele õpilasele, kuid tugimeedet, mida õpilasele pakutakse, EHISesse märgitud ei ole. EHISe andmetel ei ole ühelegi õpilasele käitumise tugikava koostatud ega rakendatud.

Juurpõhjusi, miks õpilased käituvad nii, nagu nad käituvad, ei ole koolis välja selgitatud ja õpilastele ei ole tagatud vajalikku tuge. Koolis on tugevalt juurdunud arusaam, et õpilaste käitumise põhjused on kusagil mujal ja kool ei pea nendega tegelema. Õpirühmade

[67] Vabariigi Valitsuse 07.07.2025. a määrus nr 52 „Nõuded statsionaarse õppega üldhariduskooli õppekeskkonnale, terviseriskide ohjamisele ja riskitegurite vähendamisele õppekeskkonnas ning õppe ja kasvatuse korraldamisele“.
[68] Vabariigi Valitsuse 07.07.2025. a määrus nr 52 „Nõuded statsionaarse õppega üldhariduskooli õppekeskkonnale, terviseriskide ohjamisele ja riskitegurite vähendamisele õppekeskkonnas ning õppe ja kasvatuse korraldamisele“, § 17 lg-d 1 ja 2.
[69] Vabariigi Valitsuse 07.07.2025. a määrus nr 52 „Nõuded statsionaarse õppega üldhariduskooli õppekeskkonnale, terviseriskide ohjamisele ja riskitegurite vähendamisele õppekeskkonnas ning õppe ja kasvatuse korraldamisele“, § 18 lg 1.
[70] EHIS, 15.10.2025.

moodustamisega on probleem justkui kõrvaldatud, kui need õpilased suunati vanemate vastuseisust hoolimata nõrgemasse õpperühma, kus õpilased tajuvad alaväärsust ja sildistamist. Määrus[71] sätestab, et tugispetsialistide teenus on õppe- ja kasvatusprotsessis lapse ja õpilase arengut, võimetekohast õppimist ja sotsiaalseid oskusi ning lapse arengu eeldatavate tulemuste või õpilase õpitulemuste saavutamist toetav ja õppimiskohustuse täitmist takistavaid probleeme ennetav logopeedi, eripedagoogi, koolipsühholoogi või sotsiaalpedagoogi teenus.

Ärakuulamisel rõhutas kooli pidaja, et õpirühmadesse komplekteerimise alus on olnud keskmine hinne. Pidaja selgitas, et kool on lähtunud õpirühmade moodustamisel PGSi § 4 lõikest 1, mis kohustab looma kõigile õpilastele õppimiseks vajaliku töökeskkonna, õpirühmades õpivad õpilased, kellele ei ole PGSi § 46 alusel mingit tuge määratud.

3.6. Õpirühmade õpitulemuste kokkuvõtted ja rahulolu
Hoolekogu koosolekul[72] on tehtud ülevaade õpitulemuste muutustest ja tasemerühmade tõhususest. 2024/2025. õppeaasta tulemustest selgus, et 2025/2026. õppeaastal 7. klassis tasemerühmasid ei moodustata, sest keskmise hinde erinevused on väga väikesed. 8. ja 9. klassis jätkatakse gruppidega, mis on juba moodustatud 2024/2025. õppeaasta tulemuste põhjal. Eelmisel õppeaastal kõikides õpirühmades tulemused langesid.

Hoolekogule antud infost selgub, et kavandatud on muuta kooli õppekava, täpsustada klasside ja õpperühmade moodustamise aluseid. Õppenõukogu otsusega jätkatakse tasemegruppidega.

Hoolekogu toob protokollis[73] välja oma seisukohad seoses tasemerühmadega: hoolekogu toetab kooli püüdlust õpikeskkonna parandamisel, kuid tulemus ei olnud ootuspärane. Loodetavasti on eesmärgid tänaseks selgemaks saanud ja õppetöö edaspidi sujuvam ja ühtlasem. Hoolekogu teeb ettepaneku nimetada õpigrupid kõrgema ja madalama õpimotivatsiooniga grupiks (rõhutada õpimotivatsiooni, mitte taset). Samuti teeb hoolekogu ettepaneku viia lastevanemate hulgas läbi küsitlus, kas lapsevanemad soovivad õppegruppe või mitte, kirjeldada ka täpsustatud visiooni ja selgitada lapsevanematele gruppide eesmärke.

Hoolekogu toetab põhimõtet, et grupp oleks ka klass ja seda juhiks sama klassijuhataja. Protokolli[74] kohaselt kinnitab õpilasesinduse esindaja, et õppegruppide tõttu on klasside ühtsus lõhutud ning omavahelised suhted kannatanud.

Koolis on septembrikuus läbi viidud rahuloluküsitlused õppekorralduse küsimustes 8. ja 9. klasside lapsevanematele (vastas 86) ja õpilastele (vastas 87). Küsimusele, kas viia kõik õpilased tagasi vanadesse klassidesse, vastas 33,3% õpilastest, et nad ei ole klassideks muutmisega üldse nõus, ja 26,4%, et ei ole nõus. Vanade klasside moodustamist pooldavad 29,9% ja üldiselt pooldavad 10,4%. Lapsevanematest üldse ei poolda varasematesse klassidesse tagasiviimist 43% ja pigem ei poolda 18,6%, vanadesse klassidesse viimist pooldab täielikult 29,1% ja pigem pooldab 9,3% vanematest.

Tulemustest selgub, et enam kui 1/3 vanematest ei ole tekkinud olukorraga rahul ning kool peab leidma lahenduse, et tagada vanemate ja kooli koostöö ning õpilastele parima võimaluse õpitulemuste omandamiseks. Enamgi veel – õpilase õiguste tagamine ei ole kohustus, mille sobivust või mittesobivust saaks õigustada või põhjendada rahuloluküsitlusega. Kui kooli loodud õppekorraldus rikub kasvõi ühe õpilase õigusi, ei õigusta sellist korraldust ka absoluutne

[71] Haridus- ja teadusministri 21.02.2018. a määrus nr 4 „Tugispetsialistide teenuse kirjeldus ja teenuse rakendamise kord“, § 2 lg 1.
[72] Hoolekogu 25.08.2025 koosoleku protokoll (numbrita).
[73] Hoolekogu 25.08.2025 koosoleku protokoll (numbrita).
[74] Hoolekogu 25.08.2025 koosoleku protokoll (numbrita), p 2.

rahulolumäär mistahes küsitlustes. Samuti on eetiliselt küsitav sellise küsitluse läbiviimine, millega uuritakse õpilase õigusi rikkuva õppekorralduse sobivust.

Ärakuulamisel juhtis kooli pidaja tähelepanu sellele, et 51,6% lastevanematest ei poolda õpirühmadesse jagamise lõpetamist ja 38,4% lastevanematest pooldab õpirühmadesse jagamise lõpetamist. Pidaja kinnitas, et PGSi § 4 lõige 2 kohustab kõigile õpilastele looma eakohane, turvaline, positiivselt mõjuv ja arendav õppekeskkond, mis toetab tema õpihuvi ja õpioskuste, enesereflesiooni ja kriitilise mõtlemisvõime, teadmiste ja tahteliste omaduste arengut, loovat eneseväljendust ning sotsiaalse ja kultuurilise identiteedi kujunemist. Pidaja esitas küsimuse, kas lapsevanem ja õpilane on pädevad hindama, kas konkreetsesse õpirühma kuulumine loob sellele konkreetsele õpilasele eakohase, turvalise, positiivselt mõjuva ja arendava õppekeskkonna, mis toetab tema õpihuvi ja õpioskuste, enesereflesiooni ja mõtlemisvõime, teadmiste ja tahteliste omaduste arengut, loovat eneseväljendust ning sotsiaalse ja kultuurilise identiteedi kujunemist.

Juhime tähelepanu, et õpilaste rühmadesse jagamisel keskmise hinde alusel ei ole olnud tagatud kõigile õpilastele positiivselt mõjuv ja arendav keskkond, seda kinnitavad ka koolis läbiviidud rahuloluküsitluse tulemused.

Järelevalves tuvastati, et sellisel viisil õpirühmadesse jagamine on lubamatu, õigusvastane ja õpilasi kahjustav. Sellega on kool tekitanud 1. õpirühma õpilastele väga suurt ja korvamatut kahju, mis seisneb õpilaste poolt korduvalt väljendatud eneseusu ja -hinnangu languses, sildistamises ja õpimotivatsiooni langemises.

Õpirühmade moodustamine on toimunud õigusvastaselt ning õigusvastane tegevus tuleb lõpetada koheselt, sest tasemerühmad saab moodustada üksnes kooskõlas PGSis sätestatuga.

3.7. PGSi[75] kohaselt peab viima õpilase arengu toetamiseks temaga koolis vähemalt üks kord õppeaastas läbi arenguvestluse, mille põhjal lepitakse kokku edasises õppes ja arengu eesmärkides. Arenguvestlusel peavad osalema õpilane, klassijuhataja ja piiratud teovõimega õpilase puhul seaduslik esindaja[76].
Vestlustel selgus, et koolis ei ole kõikides klassides viidud arenguvestlusi läbi PGSis sätestatud korras. Õpilased ütlesid vestlustel, et on käinud vestlusel üksi, ilma seadusliku esindajata. Lapsevanemate vestlustest selgus, et klassi koosolekul otsustati, et lapsed osalevad arenguvestlusel üksi. Juhime tähelepanu, et arenguvestluse läbiviimine õpilase ja tema seadusliku esindajaga on kooli kohustus ja seadus sätestab ka arenguvestlusel osalejad ning kõik kokkulepped, milles õigusaktis sätestatut muudetakse, on õigustühised.

Järelevalves leidis kinnitust, et õpirühmad ei ole moodustatud mitte ainult keskmise hinde alusel, kuigi see on võetud aluseks, vaid pigem on olnud eesmärgiks paigutada eraldi klassi õpilased, kes segavad tundi, kellel on probleeme käitumisega, kellel on madal õpimotivatsioon ning kes on nõrgema sotsiaalse taustaga, ehk õpilased, kes tegelikult vajavad tuge, kuid ei ole seda saanud. Kool on leidnud lihtsama lahenduse ja need õpilased eraldi paigutanud ning määranud neid õpetama valdavalt kvalifikatsioonita õpetajad.

Pidaja selgitas ärakuulamisel, et õpirühmadesse komplekteerimise alus on keskmine hinne. Pidaja arvates on meelevaldne tõlgendada, et rühmade moodustamise aluseks oli hoopis käitumisprobleem. Õpirühmade moodustamisel arvestati õpilaste arvuga erinevates õpirühmades ja nii on ÕR1 ja ÕR2 õpilaste arv märgatavalt väiksem kui ÕR3s.

[75] PGS, § 37 lg 5.
[76] PGS, § 37 lg 6.

Juhime pidaja tähelepanu, et esimeste lapsevanemate pöördumise järele oleks pidanud sekkuma ja õigusvastaselt moodustatud õpirühmade tegevuse lõpetama.

3.8. Ettepanekud kooli direktorile

3.8.1. Tagada koolis koolirahu, õpilastele turvaline, positiivselt mõjuv ja arendav õppekeskkond, mis toetab õpilase arengut ja tervist ning on õpilasele ohutu.
3.8.2. Tagada koolis vanematega sujuv koostöö.
3.8.3. Tagada õpilaste nõustamine ja igakülgne toetamine, sest õpirühmades õppimine on õpilaste vaimsele tervisele kahjulik olnud.

3.9. Ettekirjutused pidajale

3.9.1. Tagada, et koolis lõpetatakse keskmise hinde alusel moodustatud tasemerühmade tegevus ning tagada tasemerühmade moodustamine lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 46 lõigetes 10 ja 11 sätestatust ning õiendi punktis 3 ja selle alapunktides toodud selgitustest. Täitmise tähtaeg: 01.01.2026.
3.9.2. Tagada arenguvestluste läbiviimine kooskõlas põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõigetega 5 ja 6, mille kohaselt peavad osalema arenguvestlusel õpilane, klassijuhataja ja piiratud teovõimega õpilase puhul seaduslik esindaja. Täitmise tähtaeg: 01.07.2026.

4. Tugispetsialistide teenuse tagamine

PGSi[77] kohaselt peab õpilasele koolis tagama vajadusel tasuta vähemalt eripedagoogi, logopeedi, psühholoogi ja sotsiaalpedagoogi teenused. Määrus[78] sätestab, alus-, põhi-, üldkesk- ja huviharidust omandavate õpilaste kohta kantakse õpilaste, üliõpilaste ning arst-residentide alamregistrisse andmed toevajaduse, toe liigi, tugimeetmete ja IÕK rakendamise kohta. Määrus[79] kohustab alus-, põhi-, üldkesk-, kutsekesk- ja kõrghariduse omandamist ning kutseõppe läbimist võimaldavaid õppeasutusi ning krediidiasutusi esitama õpilaste, üliõpilaste, eksternide või arst-residentide kohta andmed nende muutumise päeval.

Koolis töötavad logopeed (1,0), eripedagoogid (koormus 0,5 ja 1,0) ja sotsiaalpedagoog (koormus 0,7), kelle kvalifikatsioon vastab kehtestatud nõuetele. Koolis töötab ka õpilasnõustaja. Ühe logopeedi ametikoha suurust on raske määrata, sest ta töötab ka õpetajana toevajadusega õpilaste klassis (28 tundi). EHISe andmetel on tema koormus 1,33.
Logopeedi ja ühte eripedagoogi andmeid ei olnud EHISesse kantud, kanded tehti järelevalve ajal.
Ärakuulamisel kooli pidaja selgitas, et koolis töötav logopeed ei anna tunde õpetajana ning 28 tundi on eripedagoogi tunnid toevajadustega õpilastele.
Juhime tähelepanu, et tugispetsialistidel märgitakse EHISesse ametikoht, mida nad täidavad ja ametikoha suurus, õpetajatele kantakse EHISesse läbiviidavate õppetundide arvud ja õppeained.

Määrus[80] sätestab, et registrisse esitatud andmete õigsuse eest vastutab andmete esitaja, antud juhul kool.
Kui logopeed ei vii läbi õppetööd toevajadusega õpilastele, on EHISe kanne ebaõige ja seda tuleb muuta vastavalt määruses[81] sätestatule, mille kohaselt registrisse puudulike või ebaõigete

[77] PGS, § 37 lg 2.
[78] Vabariigi Valitsuse 05.08.2004. a määrus nr 265 „Eesti hariduse infosüsteemi asutamine ning põhimäärus“, § 26 lg 2 p-d 16, 40, 41, 43.
[79] Vabariigi Valitsuse 05.08.2004. a määrus nr 265 „Eesti hariduse infosüsteemi asutamine ning põhimäärus“, § 30 lg 2.
[80] Vabariigi Valitsuse 05.08.2004. a määrus nr 265 „Eesti hariduse infosüsteemi asutamine ning põhimäärus“, § 6 lg 1.
[81] Vabariigi Valitsuse 05.08.2004. a määrus nr 265 „Eesti hariduse infosüsteemi asutamine ning põhimäärus“, § 6 lg 2.

andmete tahtmatul või tahtlikul esitamisel ja nende avastamisel on andmete esitaja kohustatud esitama parandused vea avastamise või sellest teatamise päeval.
Koolipsühholoogi teenus koolis tagatud ei ole, kuigi arvestades õpilaste olukorda, kus õpirühmadesse jagamine on tekitanud osades õpilastes õpimotivatsiooni languse, on sildistamine ja hirm õpirühmast väljalangemisest õpilaste vaimsele tervisele kahjulikult mõjunud ning seetõttu on psühholoogi teenuse tagamine äärmiselt oluline.
Koolipsühholoogi ülesandeks on õppija psühholoogilist arengut ja õppeprotsessis toimetulekut mõjutavate tegurite (psüühilised protsessid, isiksuse omadused, emotsionaalne seisund, vaimse tervise probleemid, suhtlemis- ja käitumisoskused) hindamine; õppija ja vanema nõustamine õppija isikliku elu, õppetööga ning vaimse tervisega seotud probleemidega toimetulekul, tunnetusprotsesside, vaimsete võimete, käitumis- ja suhtlemisoskuste arendamisel ning õpi- ja karjäärivalikute tegemisel; õppija toetamine ning vanema ja õppeasutuse töötajate nõustamine kriisisituatsioonist väljatulekuks toe korraldamisel[82].
Ärakuulamisel esitas kooli pidaja ülevaate psühholoogi vabale ametikohale korraldatud konkurssidest. Pidaja selgitas, et alates veebruarist 2023 on korraldatud seitse konkurssi koolipsühholoogi leidmiseks, kuid kvalifikatsioonile vastavaid kandidaate ei ole osalenud. Järelevalvele ei esitatud konkursside toimumise kohta tõendavaid dokumente.
Soovitame kooli direktoril ja kooli pidajal mõelda, milline võiks olla pakutav motivatsioonipakett, et leida koolipsühholoog.

KVNMi soovitusel on eripedagoogi tugi määratud 27 õpilasele, neist 2-le toe rakendamist märgitud ei ole[83], sotsiaalpedagoogi teenus on määratud 14 õpilasele, kellest 2-le toe rakendamist märgitud ei ole[84].
Logopeedi tugi on KVNMi otsusega määratud seitsmele õpilasele, kool on märkinud teenuse osutamise kuuele.
Psühholoogi tugi on KVNMi otsusega määratud 13 õpilasele, kool on märkinud teenuse osutamise 11-le, samas koolis psühholoogi ei tööta, seega ei ole esitatud andmed korrektsed.
Juhtkonna sõnul on tegemist ekslike kannetega, mida pikemalt kommenteerida ei osatud, kuna toevajadusega õpilaste EHISe kannetega tegeleb HEVKO.
Direktori käskkirjaga[85] on tuge vajavatele õpilastele tugiteenused määratud, kuid nimekirja, kellele tugispetsialisti teenust osutatakse, lisatud ei ole. Õpiabirühmad on nimeliselt kinnitatud.
Direktori sõnul on dokumentatsioon osaliselt paberkandjatel, osaliselt elektrooniline. Käskkirjas nimetatud toevajadus ja pakkumine ei kajastu EHISe kannetes. Direktori käskkirjas puudub õiguslik alus.

Järelevalves leidis kinnitust, et psühholoogi teenus on koolis tagamata. EHISesse on tehtud õpilastele teenuse tagamise kohta ekslikke kandeid. Direktori poolt määratud toevajadus ja pakutav tugi ei kajastu EHISes.
Juhime tähelepanu, et määruse[86] kohaselt tuleb esitada andmed EHISesse nende muutumise päeval.

4.1. Ettepanek kooli direktorile

Viia kooli teabekorraldus vastavusse Vabariigi Valitsuse 25.05.2017. a määrusega nr 88 „Teenuste korraldamise ja teabehalduse alused“ ning kaaluda teabehalduse elektroonilist korraldamist.

---

[82] Haridus- ja teadusministri 21.02.2018. a määrus nr 4 „Tugispetsialistide teenuse kirjeldus ja teenuse rakendamise kord“, § 2 lg 3 p 3.
[83] EHIS, 06.10.2025.
[84] EHIS, 06.10.2025.
[85] Direktori 05.09.2025 käskkiri nr 1-6/7.
[86] Vabariigi Valitsuse 05.08.2004. a määrus nr 265 „Eesti hariduse infosüsteemi asutamine ning põhimäärus“, § 30 lg 2.

4.2. Ettekirjutused pidajale

4.2.1. Tagada koolis psühholoogi teenuse osutamine kvalifikatsiooninõuetele vastava tugispetsialisti poolt lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõikest 2 ja § 74[1] lõikest 8. Täitmise tähtaeg: 01.02.2026.

4.2.2. Tagada Eesti hariduse infosüsteemi kantud andmete õigsus lähtudes Vabariigi Valitsuse 05.08.2004. a määruse nr 265 „Eesti hariduse infosüsteemi asutamine ning põhimäärus" § 26 lõike 2 punktidest 16, 40, 41, 43 ja § 30 lõikest 2. Täitmise tähtaeg: alates õiendi teatavakstegemisest, tõendavate dokumentide esitamise tähtaeg 01.01.2026.

5. Õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsioon ja andmed EHISes

5.1. Järelevalves kontrolliti õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni vastavust PGSis[87] sätestatule ning võrreldi EHISesse[88] kantud andmete vastavust kvalifikatsiooni tõendavatele dokumentidele.

Põhikooli ja gümnaasiumi direktori kvalifikatsiooninõuded[89] on magistrikraad, juhtimiskompetentsid ning C1 keeletasemel eesti keele oskus[90]. Õppealajuhataja ja õpetajate kvalifikatsiooninõuded[91] on magistrikraad või sellele vastav kvalifikatsioon ja õpetajakutse, õppealajuhatajal ka juhtimiskompetentsid, valikainete õpetajal[92] kõrgharidus ja pedagoogilised kompetentsid. Õppealajuhataja, eesti keele ja eesti keeles õpetavad õpetajad peavad oskama eesti keelt C1-tasemel[93], kõik ülejäänud pedagoogid vähemalt B2-tasemel[94]. Tugispetsialistidel peab olema[95] erialane magistrikraad või sellele vastav kvalifikatsioon ning vastavalt kas eripedagoogi, sotsiaalpedagoogi või logopeedi kutse ja B2-tasemel riigikeele oskus[96].

Määrus[97] sätestab, et alus-, põhi-, üldkesk-, kutsekesk- ja kõrghariduse omandamist ning kutseõppe läbimist võimaldavad õppeasutused uuendavad õpetajate ja akadeemiliste töötajate alamregistri andmete koosseisus toodud andmeid nende muutumise päeval, välja arvatud iga aasta septembris, kui nimetatud andmed esitatakse viie tööpäeva jooksul.

EHISesse ei olnud järelevalve alguseks tehtud kandeid kuue koolis töötava õppe- ja kasvatusala töötaja kohta, ühe õpetaja kohta, kellega töösuhe oli 31.08.2025 lõppenud, oli kanne EHISesse tegemata, ning ühel õpetajal olid tunnid EHISes kajastamata. Puuduvad andmed lisati ja andmed korrastati järelevalve ajal.

Järelevalves ei olnud koolil esitada 12 õppe- ja kasvatusala töötaja haridust tõendavat dokumenti, 3 õpetaja dokumendid esitati järelevalve ajal. Osaliselt olid haridust tõendavad dokumendid isiku kohta avatud toimikus, osaliselt kandideerimisel esitatud elektroonilistes dokumentides.

---

[87] PGS, § 74[1] ja § 99.
[88] EHIS, 08.10.2025 ja 13.10.2025.
[89] PGS, § 74[1] lg 1.
[90] Vabariigi Valitsuse 20.06.2011. a määrus nr 84 „Ametniku, töötaja ning füüsilisest isikust ettevõtja eesti keele oskuse ja kasutamise nõuded", § 9 p 6.
[91] PGS, § 74[1] lg-d 2, 4.
[92] PGS, § 74[1] lg 5.
[93] Vabariigi Valitsuse 20.06.2011. a määrus nr 84 „Ametniku, töötaja ning füüsilisest isikust ettevõtja eesti keele oskuse ja kasutamise nõuded", § 9 p-d 6, 7.
[94] Vabariigi Valitsuse 20.06.2011. a määrus nr 84 „Ametniku, töötaja ning füüsilisest isikust ettevõtja eesti keele oskuse ja kasutamise nõuded", § 8 p 6.
[95] PGS, § 74[1] lg-d 7, 9, 10.
[96] Vabariigi Valitsuse 20.06.2011. a määrus nr 84 „Ametniku, töötaja ning füüsilisest isikust ettevõtja eesti keele oskuse ja kasutamise nõuded", § 8 p 7.
[97] Vabariigi Valitsuse 05.08.2004. a määrus nr 265 „Eesti hariduse infosüsteemi asutamine ning põhimäärus", § 22 lg 2.

PGS[98] sätestab, et kui haldusjärelevalve käigus on tuvastatud direktori, õppealajuhataja, õpetaja või tugispetsialisti mittevastavus kvalifikatsiooninõuetes ettenähtud eesti keele oskuse nõudele, on järelevalveasutusel õigus teha ettekirjutus ametikoha täitmiseks isikuga, kes vastab kvalifikatsiooninõuetes ettenähtud eesti keele oskuse nõudele või töölepingu lõpetamiseks isikuga, kes ei vasta kvalifikatsiooninõuetes ettenähtud eesti keele oskuse nõudele.

Õppe- ja kasvatusala töötajaid, kelle kvalifikatsioonile on kehtestatud nõuded ning kelle kvalifikatsiooni kontrolliti, oli koolis kokku 47. Kvalifikatsioon vastas kehtestatud nõuetele 29-l ja ei vastanud 18-l, neist 8-l puudus õpetajakutse, 2-l puudus kvalifikatsiooninõuetes ettenähtud eesti keele oskus B2-tasemel, 8-l puudus magistrikraad või sellele vastav kvalifikatsioon ja õpetajakutse, neist vaid üks õpib magistritasemel.

PGS[99] sätestab, et koolis töötavate kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate arv peab nende läbiviidava õppe- ja kasvatustegevuse mahust lähtuvalt olema piisav, et tagada kooli õppekavas määratud õpieesmärkide täitmine ning õpitulemuste saavutamine.
Koolis on I kooliastme õpetajate nädalakoormus kokku 224 õppetundi, nendest 97 (43,3%) õpetavad õpetajad, kelle kvalifikatsioon nõuetele ei vasta ja 127 (56,7%) õpetavad õpetajad, kelle kvalifikatsioon on nõuetekohane.
Koolis on II kooliastme õpetajate nädalakoormus kokku 258 õppetundi, nendest 89 (34,5%) õpetavad õpetajad, kelle kvalifikatsioon nõuetele ei vasta ja 169 (65,5%) õpetavad õpetajad, kelle kvalifikatsioon on nõuetekohane.
Koolis on III kooliastme õpetajate nädalakoormus kokku 297 õppetundi, nendest 136 (45,8%) õpetavad õpetajad, kelle kvalifikatsioon nõuetele ei vasta ja 161 (54,2%) õpetavad õpetajad, kelle kvalifikatsioon on nõuetekohane.
Koolis on nädalas kokku 779 õppetundi, millest 457 (58,7%) annavad nõuetekohase kvalifikatsiooniga õpetajad.

Koolis töötavate kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate arv nende läbiviidava õppe- ja kasvatustegevuse mahust lähtuvalt ei ole piisav, et tagada kooli õppekavas määratud õpieesmärkide täitmine ning õpitulemuste saavutamine.

5.2. PGS[100] sätestab, et kui õpetaja vaba ametikoha täitmiseks korraldatud konkursil ei leita kvalifikatsiooninõuetele vastavat õpetajat, võib direktor sõlmida tähtajalise töölepingu kuni üheks aastaks isikuga, kellel on vähemalt keskharidus, kelle kvalifikatsioon ja pedagoogiline kompetentsus on piisavad, et tagada kooli õppekavas määratud õpieesmärkide täitmine ja õpitulemuste saavutamine, ning kelle eesti keele oskus vastab keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele. Sellisel juhul korraldab direktor aasta jooksul uue avaliku konkursi.
Koolis töötab 18 kvalifikatsioonita õpetajat, neist 17-ga on sõlmitud tähtajatud töölepingud, mis ei ole kooskõlas PGSis[101] sätestatuga. Juhime tähelepanu, et kvalifikatsioonita õpetajaga saab sõlmida kuni üheaastase töölepingu, mis ei tähenda, et leping tuleb sõlmida üheks kalendriaastaks. Direktoril tuleb õpetajatele selgitada olukorda ja muuta poolte kokkuleppel tähtajatud töölepingud tähtajaliseks või lõpetada töölepingud töölepingu seaduses sätestatud korras, ning õpetajatega, kellel puudub nõuetekohane eesti keele oskus, töölepingud lõpetada.

5.3. Ettepanek direktorile
Avada õppe- ja kasvatusala töötajatele elektroonilised toimikud, kuhu saab salvestada nii isiku haridust tõendavad dokumendid kui ka täiendkoolituse läbimist tõendavad tunnistused ja tõendid.

---

[98] PGS, § 87 lg 3[1] p-d 1 ja 2.
[99] PGS, § 74 lg 9.
[100] PGS, § 74 lg 7.
[101] PGS, § 74 lg 7.

5.4. Ettekirjutused pidajale

5.4.1. Tagamaks koolis töötavate õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni vastavus põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 74[1] lõikes 4 esitatud nõuetele ja lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 7 lõikest 1 ning § 74 lõigetest 6 ja 7, tagada avalike konkursside korraldamine nendele õppe- ja kasvatusala töötajate ametikohtadele, kellel puudub nõutav kvalifikatsioon. Täitmise tähtaeg: 01.07.2026.

5.4.2. Tagada õpetajate ametikohtade täitmine isikutega, kes vastavad kvalifikatsiooninõuetes ettenähtud eesti keele oskuse nõudele lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 74[1] lõikes 4 esitatud nõuetest ja lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 7 lõikest 1 ning § 74 lõigetest 6 ja 7. Täitmise tähtaeg: 01.01.2026.

5.4.3. Tagada kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate piisavus lähtuvalt nende läbiviidava õppe- ja kasvatustegevuse mahust vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 74 lõikele 9. Täitmise tähtaeg: 01.09.2026.

6. Muud tähelepanekud

6.1. Õppenõukogu tegevus

Õppenõukogu tegevust reguleerib haridus- ja teadusministri määrus[102]. Määruse kohaselt otsustab õppenõukogu õpilase järgmisse klassi üleviimise, täiendavale õppetööle ja 1.–3. kooliastmes klassikursust kordama jätmise[103]. Õppenõukogu protokollist[104] selgub, et õppenõukogu otsustas arvestada klassi lõpetatuks ja viia üle järgmisesse klassi kokku 237 1.–8. klassi õpilast, kuid nimekirja, kes ja millisesse klassi üle viidi, protokoll ei sisalda.

Protokollist nähtub, et õppenõukogu on teinud ettepaneku määrata 19 õpilasele täiendav õppetöö, kuid otsuses määrati täiendav õppetöö 11 õpilasele, õpilasi otsuses ei nimetata, samuti ei nimetata õppeaineid, milles õpilasel on hinne „nõrk“ või „puudulik“.

Samas protokollis[105] on õppenõukogu teinud otsuse[106] jätta 1.–8. klassi õpilastest klassikursust kordama kaks õpilast. PRÕK[107] sätestab, et õppenõukogu põhjendatud otsusega võib erandjuhul jätta õpilase klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamas õppeaines aastahinne „puudulik” või „nõrk” või samaväärne sõnaline hinnang, täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse. Õppenõukogu otsuses peavad olema esile toodud kaalutlused, mille põhjal peetakse otstarbekaks jätta õpilane klassikursust kordama.

Õpilase ja tema seadusliku esindaja arvamust ei ole otsuse tegemisel ära kuulatud, samuti ei ole antud õpilasele võimalust sooritada täiendavat õppetööd.

Määruse[108] kohaselt otsustab õppenõukogu põhikooli ja gümnaasiumi lõpetamise ning lõputunnistuse väljaandmise. 2024/2025. õppeaasta protokollides ei kajastu põhikooli lõpetamise ja lõputunnistuste väljaandmise otsust.

Õppenõukogu koosolekul[109] olid teemadeks õppe- ja kasvatustegevuse tulemuste arutelu ja

[102] Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“.
[103] Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“, § 4 p 1.
[104] Õppenõukogu 03.06.2025 koosoleku protokoll nr 5.
[105] Õppenõukogu 03.06.2025 koosoleku protokoll nr 5.
[106] Õppenõukogu 03.06.2025 koosoleku protokoll nr 5, otsus 4.
[107] PRÕK, § 22 lg 10.
[108] Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“, § 4 p 6.
[109] Õppenõukogu 13.06.2025 koosoleku protokoll nr 6.

ettepanekud parendamiseks ning kooli arengukava arutamine ja arvamuse avaldamine.

Järelevalves esitatud õppenõukogu protokollidel[110] puudusid koosoleku juhataja ja protokollija allkirjad, samuti puudusid otsuste täitmise tähtajad ja vastutajad.

Määrus[111] sätestab, mida tuleb õppenõukogu koosoleku protokolli märkida. Protokolli tuleb lisada, et õppenõukogu otsusega mittenõustumisel, samuti õpetamist ja kasvatamist puudutavate vaidlusküsimuste korral, on õpilasel, vanemal või õppenõukogu liikmel õigus pöörduda kooli õppe- ja kasvatustegevuse üle järelevalvet teostava asutuse poole otsuse õiguspärasuse kontrollimiseks[112].

Juhime tähelepanu, et mitmes õppenõukogu protokollis olid viited lingitud materjalidele, mis ei ole õiguspärane, sest arutlusel olnud dokumendid peavad olema protokolli lisadena, et tagada õigusselgus ja oleks arusaadav, millist dokumendiversiooni koosolekul arutati.

6.2. Ettekirjutused õppenõukogule

6.2.1. Tagada õppenõukogu tegevuse kooskõla haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määruse nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“ § 4 punktides 1 ja 6 kehtestatust. Täitmise tähtaeg: 31.08.2026.

6.2.2. Tagada kooli õppenõukogu koosolekute protokollides faktiliste ja õiguslike aluste märkimine, lähtudes haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määruse nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“ § 5 lõike 8 punktis 7 kehtestatust. Täitmise tähtaeg: alates õiendi teatavakstegemisest, tõendavate dokumentide esitamise tähtaeg 01.07.2026.

Käesolev õiend oli pidajale ja koolile saadetud ärakuulamiseks 30.10.2025. Pidaja esitas 10.11.2025 täiendused, mida on käesolevas õiendis kajastatud.

[110] Õppenõukogu 28.08.2025 koosoleku protokoll nr 9, õppenõukogu 27.08.2025 protokoll nr 8, õppenõukogu 26.08.2025 koosoleku protokoll nr 7, õppenõukogu 13.06.2025 koosoleku protokoll nr 6, õppenõukogu 03.06.2025 koosoleku protokoll nr 5, õppenõukogu 15.04.2025 koosoleku protokoll nr 4, õppenõukogu 03.01.2025 koosoleku protokoll nr 3.

[111] Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“, § 5 lg 8.

[112] Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“, § 8 lg 1.